

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Вдовиченка Юрія Петровича на дисертацію Нарольської А. І. на тему: «Оптимізація діагностики та лікування дисплазій епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку», подану на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01 при ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМИ України» по спеціальності 14.01.01 - акушерство та гінекологія

Актуальність. Незважаючи на значні здобутки у діагностиці та лікуванні інфекцій, що передаються статевим шляхом надзвичайно гостро постала проблема генітальної папіломавірусної інфекції, в зв'язку з її значною поширеністю, контагіозністю, тропністю до епітелію шийки матки та онкогенністю. В останні роки в структурі гінекологічної патології у жінок репродуктивного віку спостерігається значне зростання частоти гіперпроліферативних захворювань тіла матки (лейоміома (ЛМ), ендометріоз матки (ЕМ) та їх поєднання), які знижують репродуктивний потенціал, працездатність та якість життя жінки.

Зважаючи на пріоритетність консервативних та органозберігаючих технологій у лікуванні гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку не викликає сумніву необхідність удосконалення існуючих підходів до діагностики та лікування дисплазій епітелію шийки матки (ШМ) у даного контингенту пацієнток. Все викладене вище підкреслює надзвичайну актуальність вибраного наукового напрямку, його теоретичну та практичну значимість.

Зв'язок дисертаційної роботи із науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідних робіт відділення планування сім'ї та оперативної реабілітації ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України»: «Вивчити морфо-

функціональний стан органів мішеней репродуктивної системи у жінок з ранніми втратами вагітності» (2011-2013 рр.) (№ держреєстрації 01.11.U002057) та «Вивчити молекулярно генетичні механізми розвитку лейоміоми матки при запальних захворюваннях геніталій, розробити систему заходів по збереженню репродуктивного здоров'я жінок» (2014-2016 рр) (№ держреєстрації 01.14 U 003086).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність.

Дисертаційна робота виконана на достатньо високому методологічному рівні. Мета і завдання дослідження чітко сформульовані та обґрунтовані. Об'єкт, предмет і методи дослідження визначені правильно і описані повно.

Мета дослідження – підвищення ефективності лікування диспластичних уражень епітелію шийки матки (ДЕШМ) на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки (ГЗТМ) у жінок репродуктивного віку шляхом розробки комплексу діагностично-лікувальних заходів на підставі вивчення клінічних, цитологічних, кольпоскопічних, мікробіологічних, вірусологічних, морфологічних та імуногістохімічних особливостей епітелію шийки матки.

Для вирішення поставлених завдань було проведено комплексне клінічне, лабораторне та інструментальне обстеження 150 жінок, з них – 90 пацієток з ДЕШМ на тлі ГЗТМ: 1 група – 30 жінок з ДЕШМ на тлі ЛМ; 2 група – 30 жінок з ДЕШМ на тлі ЕМ; 3 група – 30 жінок з ДЕШМ на тлі поєднання ЛМ та ЕМ. До 4 групи (порівняння) включено 30 жінок з ДЕШМ без патології тіла матки; до 5 групи (контрольна) – 30 практично здорових осіб без патології тіла матки та ШМ.

Дослідження із застосуванням сучасних методик проведені в обсязі запланованих завдань. Достовірність наукових результатів, отриманих автором, не викликає сумніву.

Отримані автором наукові результати дозволили оптимізувати діагностичні та лікувальні заходи у жінок репродуктивного віку з дисплазією епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки.

Наукова новизна та теоретичне значення отриманих результатів дослідження. Наведено обґрунтування та нове вирішення наукового завдання в галузі гінекології щодо підвищення ефективності лікування диспластичних уражень епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку шляхом розробки комплексу діагностично-лікувальних заходів на підставі вивчення клінічних, цитологічних, кольпоскопічних, мікробіологічних, вірусологічних, морфологічних та імуногістохімічних особливостей епітелію шийки матки.

Набули подальшого розвитку наукові дослідження щодо цитологічної та імуноцитохімічної оцінки патологічних змін епітелію шийки матки у жінок репродуктивного віку на тлі ГЗТМ з урахуванням інфікування статевих шляхів високоонкогенними штамми ВПЛ.

Доповнено існуючі наукові дані з оцінки вірусно-бактеріальної контамінації статевих шляхів у жінок репродуктивного віку з ДЕШМ на тлі ГЗТМ. Встановлено дисбаланс мікробного пейзажу з достовірним зниженням кількісного рівня захисної мікрофлори (68,9 %), проліферацію асоціацій різних представників умовно-патогенної мікрофлори і грибів р. *Candida* (62,2 %); зростання частоти вірусного інфікування (вірус простого герпесу 2 типу – 41,1 %, цитомегаловірус – 36,7 % та наявність інфекцій, що передаються статевим шляхом: хламідіоз – 31,1 %, мікоплазмоз – 27,8 % та уреоплазмоз – 22,2 % випадків.

Вперше дана комплексна характеристика гістологічних та імуногістохімічних особливостей уражень епітелію шийки матки на тлі ГЗТМ у жінок репродуктивного віку з оцінкою експресії білка Ki-67, рецепторів до естрогенів і прогестерону, інтенсивності окиснювальної модифікації білків у відповідності до ступеня вираженості диспластичних змін епітелію шийки матки.

Вперше у жінок репродуктивного віку розроблено комплекс діагностично-лікувальних заходів диспластичних уражень епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки та дана оцінка

його ефективності з урахуванням цитологічних, кольпоскопічних, морфологічних та імуногістохімічних особливостей епітелію шийки матки.

Практичне значення одержаних результатів. Розроблений та впроваджений комплекс діагностичних та лікувальних заходів у жінок репродуктивного віку з ДЕШМ на тлі ГЗТМ ґрунтується на отриманих в процесі виконання дисертаційної роботи наукових результатах. За матеріалами дисертаційної роботи розроблено та впроваджено в практичну охорону здоров'я: інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я «Спосіб лікування запальних захворювань шийки матки» № 35-2014; інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я «Оптимізація профілактики ускладнень після оперативних втручань на шийці матки» № 31-2014; інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я «Оптимізація лікування доброякісної патології шийки матки на тлі папіломавірусного інфікування» № 9-2015; інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я «Спосіб профілактики ускладнень хірургічного лікування дисплазій шийки матки» № 1-2016. Результати дослідження впроваджені в практичну роботу лікувальних закладів: Білоцерківська міська лікарня № 2 Київської області, Вінницька обласна лікарня ім. М.І. Пирогова, Комунальний заклад «Черкаська обласна лікарня Черкаської обласної ради», Старокостянтинівська районна лікарня Хмельницької області, Міжгірська районна лікарня Закарпатської області, Комунальна установа «Чернівецький обласний клінічний онкологічний диспансер».

Оцінка дисертаційної роботи за змістом. Будова дисертаційної роботи відповідає загальноприйнятим вимогам, викладена на 176 сторінках комп'ютерного тексту, складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, 5 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів; висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел, що нараховує 242 джерела і займає 28 сторінок. Робота ілюстрована 24 таблицями та 46 рисунками.

У «Вступі» автором обґрунтована актуальність обраного напрямку, представлено мету, завдання наукових досліджень, зв'язок роботи з науковими програмами, наукову новизну і практичну значимість отриманих результатів.

В розділі «Огляд літератури», базуючись на достатній кількості сучасних вітчизняних та закордонних наукових джерел, представлено ґрунтовний аналіз стану проблеми, що вивчалась, наведені нові дані стосовно діагностики і лікування диспластичних захворювань епітелію шийки матки і гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку та акцентовано увагу на невирішених питаннях, обґрунтовано доцільність проведення подальших досліджень у даному напрямку.

У другому розділі описані матеріали та методи дослідження, принципи формування клінічних груп, детально описані обрані методики обстеження, які є сучасними та високоінформативними, викладені результати вивчення особливостей клінічного перебігу, анамнезу життя та анамнезу хвороби у жінок репродуктивного віку з ДЕШМ на тлі ГЗТМ.

У 3 розділі власних досліджень автором представлена цитологічна, імуноцитохімічна та кольпоскопічна оцінка стану епітелію шийки матки у даного контингенту пацієток. Цінним є представлений автором комплексний підхід до обстеження жінок репродуктивного віку з дисплазіями шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань матки. В 4 та 5 розділах дисертаційної роботи послідовно та ґрунтовно викладені власні дані, котрі базувались на результатах ехографічних, ендоскопічних, мікробіологічних, вірусологічних та імуноферментних методах обстеження. В 6 розділі дисертації детально представлені морфологічні та імуногістохімічні характеристики диспластичного епітелію шийки матки в залежності від ступеня ступеня тяжкості його ураження.

У 7 розділі роботи представлено та обґрунтовано розроблені автором підходи до консервативного та хірургічного лікування диспластичних уражень епітелію шийки матки на тлі ГЗТМ у жінок репродуктивного віку,

надана оцінка їх ефективності. Застосування розробленого комплексу діагностичних та лікувальних заходів сприяло підвищенню ефективності хірургічного лікування дисплазій епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки, що дало змогу в подальшому безпечно застосувати гормональне лікування.

Розділ аналізу і узагальнення результатів підсумовує наукові здобутки автора отримані в ході виконання дисертаційної роботи. Сформульовані висновки і практичні рекомендації є змістовними, обґрунтованими та логічними. Робота гарно ілюстрована, зміст таблиць та рисунків повністю відповідає отриманим науковим результатам.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. За результатами дисертації опубліковано 11 наукових робіт у фахових виданнях, з них: 8 статей – у журналах рекомендованих ДАК України, 1 – у збірнику наукових праць, 2 – тези наукових конференцій. Результати дисертаційної роботи доповідалися на численних міжнародних та вітчизняних наукових форумах, конгресах, конференціях та симпозіумах.

Зауваження до змісту дисертації та її оформлення. Принципових зауважень та суттєвих недоліків до змісту і оформлення дисертаційної роботи немає. До несуттєвих зауважень слід віднести докладне описання методик дослідження, що принципово не впливає на цінність дисертаційної роботи та не знижує науково-практичного значення отриманих результатів.

В якості дискусії хотілося б одержати від дисертанта відповіді на декілька запитань:

1. Яка перевага радіохвильової хірургії у лікуванні патології шийки матки ?
2. Чим відрізняються дослідження проведені вами від тих, що проводилися раніше в цьому напрямку?

Рекомендації щодо використання отриманих результатів дослідження в практиці. Викладені в дисертаційній роботі результати є вагомим підґрунтям для наукових положень, висновків та рекомендацій, які

представляють безперечний практичний інтерес для лікарів акушерів-гінекологів, онкологів, сімейних лікарів.

ВИСНОВОК. Дисертація Нарольської Аліни Ігорівни на тему «Оптимізація діагностики та лікування дисплазій епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку» є закінченою науково-дослідною роботою, в якій отримано нові теоретичні та практичні результати щодо підвищення ефективності лікування диспластичних уражень епітелію шийки матки на тлі гіперпроліферативних захворювань тіла матки у жінок репродуктивного віку.

За актуальністю, науковою новизною, методичним рівнем, обсягом виконаних досліджень, достовірністю одержаних наукових результатів та їх практичною значимістю дисертаційна робота Нарольської А. І. відповідає всім вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент

Доктор медичних наук, професор,
член-кореспондент НАМН України,
професор кафедри акушерства,
гінекології та перинатології
Національної медичної академії
післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика
МОЗ України (м. Київ)

Ю.П. Вдовиченко

№ 15. VI 17p